

İLHAN SAMİ ÇOMAK
Hayat Seni Çok Seviyorum

İletişim Yayınları 3207 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 569

ISBN-13: 978-975-05-3377-8

© 2022 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2022, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak

KAPAK Saeed Ensafi

UYGULAMA Hüsnu Abbas

DÜZELTİ Oben Üçke

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İLHAN SAMİ ÇOMAK

Hayat Seni Çok Seviyorum

OYUN, TEK PERDE

ILHAN SAMİ ÇOMAK 8 Mart 1973 tarihinde Bingöl Karhova'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bingöl'de tamamladıktan sonra, İstanbul Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'ne 1992 yılında kaydını yaptırdı. 1994 yılında gözetim altına alındı ve tutuklandı. Çomak kesintisiz 28 yıldır cezaevinde. Türkçe dışında anadili olan Kürtçe ile de şiirler yazıyor. 2016 yılında "Gönderen: İlhan Sami Çomak" isimli belgesele konu oldu. Bugüne dek *Gitmeler Çiçek Kurusu*, *Açık Deniz*, *Günaydın Yeryüzü*, *Kedilerin Yazdığı İlahi*, *Bir Sabah Yürüdüm*, *Yağmur Dersleri*, *Dicle'nin Günlüğü*, *Geldim Sana*, *Hayattayız Nihayet*, *Karınca Yuvasını Dağıtmamak* adlı kitapları yayımlandı. 2019 yılında *Geldim Sana* dosyasıyla Sennur Sezer Emek-Direniş Şiir ve Öykü Ödülü'ne layık görüldü. *Hayattayız Nihayet* şiir kitabıyla 2022 yılında Metin Altıok Ödülü'nü aldı. Çomak yine 2022'de Norveç Kültür Bakanlığı ve Yazarlar Birliği İfade Özgürlüğü ve Halkevleri Özel Ödülü'nü de aldı. 2022'de Açık Şiir tarafından kendisine ithafen yapılan "Anatomy of Freedom" ve "Not Home" yet isimli kısa filmlerle Venedik Film Festivali yarışma dışı kısmında, "Fragmanted Identities" temalı Borders Sanat Festivali'nde temsil edildi. Şiirleri İngilizce, Norveççe, Rusça, Almanca ve Galce'ye çevrilen Çomak, Türkiye Pen Yazarlar Derneği ve Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi olmasının yanı sıra, Norveç Pen, Avusturya Pen, Galler Pen Cymru, İrlanda Pen ve Kürt Pen (PENa Kurd) yaşam boyu onur üyesidir. Çomak'ın İngilizce seçme şiirlerinden oluşan *Seperated From the Sun* isimli kitabı Eylül 2022'de Smokestack Books UK tarafından yayımlanmıştır.

@ilhansamicomak

Dako ve Daye'ye...

Yazmak bana bunu öğretti...

“Hayat hakkında neredeyse bildiğim ne varsa yazıdan öğrendim” desem biraz abartmış olurum ama yazı bunu hak ediyor. Hayat bilgim yazmaktan ve okumaktan geliyor esas olarak. Söz konusu ettiğim, yaratıcı etkinlik, yani sanatsal üretkenlik, temelini şiirin oluşturduğu efsunlu bir alan elbette.

Çok genç yaşta, 21 yaşındayken cezaevine alındığım düşünülduğünde, hayat bilgisinde, “deneyim” dediğimiz ve koca toplamda tüm yenilgileri, tüm acı ve başarısızlıkları, bunlarla beraber az az tadılan mutluluk ve sevinçleri hep dengesiz, hep tek taraflı ve ruhu öğüten yıkıcı bir kararsızlıkla karşılarken, çoğu zaman sınıfta kalmam şaşırtıcı olmasa gerek. Neredeyse, “insan kendi yenilgilerinin toplamıdır” diyeceğim. Belki de öyledir. Ben ne bilirim ki, bu konuda ahkâm kesiyorum...

Benim bildiğim tek gerçek, büyük hayat açığım. Bu açık, resimlere bakmakla, kitaplardaki deneyimleri kimliğime eklemekle, bilgiyle, yazmakla ama illa da yazmakla biraz biraz kapanıyor ama o büyük mesafeyi tüketmek asla mümkün

olmuyor. Yine de vazgeçmemek gerekiyor; duvarlara, hiçlikle sınılandığın yalnızlıklara, ölümün mutlak gücünün sürüklediği kayıtsızlıklara, insandan yayılan kötülük ve umutsuzluklara rağmen vazgeçmemek gerekiyor. Bunu ve daha nice şeyi ben yazıdan, yazmaktan edindiğim ve mümkün olduğunca bu varoluş şartlarından sakınmaya çalıştığım, acıdan geçen ama mutluluktan yana bir bilgi ve bilinçten, bunun giderek yol kat etmesiyle bende bir kimlik oluşturmasıyla elde ettim. “Ne gelir elden insan olmaktan başka.”

İyi ve doğru insan olmak sanırım çok çaba gerektiriyor. Ben iyiliğiyle ve kötülüğüyle kimseye dokunamıyorken, bu kapatılmışlıkta başka şeyleri değil de niye iyi ve kötü olma hallerini dert ediniyorum ki? Hiç bilmiyorum, hiç bilmiyorum. Canım çok yandı kötülükten, onun “adaletsizlik” adını alan halinden, belki de bundandır. Yaramı göstermeye çalışıyorumdur olsa olsa. İyilik de çok cimri olduğundan, dilendirerek, bıktıra usandıra elini kolunu bana doğru açmasını istiyordumdur belki de. Ben ne bilirim ki?...

İnsan kendi isteklerine benzer. Oysa ben ne istediğimi, tam olarak ne istediğimi hiç bilmiyorum. Hayat o kadar geniş ve uzun bir yol ve ben ondan öyle uzağım, onu öyle sähipsiz bıraktım ki, ne istediğimi bilmiyorum. Her şey özgürlükle başlayacak ama ben ne istediğimi bilmesem de istemekten geri durmuyorum. İşte yazı yazmak, yazmanın getirdiği bilinç ve kimlik beni isteklerimi hale yola sokma konusunda dürterek hizaya koyuyor olsa gerek ki, yaratıcı üretkenliğimle hayat arasında kesintisiz bağ bu şekilde oluşuyor. Demek ki, istemek yetmiyor, bu isteklerin yarattığı ruhsal kargaşaya da bir çare bulmak gerekiyor. Yazmanın bir de böyle düzenleyici rolü var bende.

İstemeyi bir bilgi ve duygu işi değil de alışkanlıklardan doğan kolaylık ve yönelimlerle açıklamak gerekiyor belki de, neden olmasın ki? Benim, ne istediğimi bilemememin izahı böyle olabilir sanırım. Hayat koca bir orman ve ben hep çeperine yapışıp kaldığımdan ağaçlardan, yaprak ve meyvelerden ve en önemlisi de suyun gövdeye yürütmesinden uzak kaldım. Ormana girmek kaybolmaya sebep. Ama ben yine de bunu amansızca istiyorum. Korkuyorum, yine de ormanın derinlikleri beni çekiyor. Girsem kaybolacağım, çünkü hayat acemisiyim, çünkü çepere çakılı kaldığım bunca yıldan sonra gerçekler ve zorluklar karşısında beni ayakta tutacak reflekslerim köreldi, alışkanlıkların getirdiği hızlı cevap verip kendini uyarılama gücüm zayıfladı. Elimde kalan tek şey istemenin kendisi. Alışkanlıklar değil, istemenin kendisi. Hayatın hepten bilinçli yaşadığımı kim söyleyebilir ki? Yazmak bana bunu öğretti.

Ben genişliği seviyorum ve özlüyorum. Gerçek dediğimiz şeyleri, insanın ve nesnelere türlü hal ve şekillerini, benden sonra hayata katılan yenilik ve ayrıntıları... Böyle işte, benim durumumda bilmediği şeyleri de düşünme düşünme çoğaltıp özleyebiliyor insan. Yazmak bana bunu ve daha nice olmaz denileni öğretti.

Geçmişin gölgesi çok ağır, bildiğiniz gibi değil. Ama onsuz da olunmuyor. Hele benim gibi, bilinçli hayatının sadece üç-beş yılını dışarıda geçirmiş biri için öyle vazgeçilmez ki geçmiş. Durmadan ona başvurmam, ona gitmem şiirim ve daha genelde edebi gücümün sağlam bir temele oturması açısından zorunlu. Oysa bunun da bir sınırı var. Çünkü geçmiş de eskiyor. Her duyguyu, her anıyı idareli kullanmalıyım! Yazmak bana bunu öğretti.